

ΣΧΕΔΙΟ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΒΡΥΞΕΛΛΩΝ

16/17 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2003

1. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συνήλθε στις Βρυξέλλες στις 16 και 17 Οκτωβρίου 2003. Της συνόδου προηγήθηκε προφορική παρουσίαση εκ μέρους του Προέδρου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου κ. Pat Cox και στη συνέχεια ανταλλαγή απόψεων για τα κύρια σημεία της ημερήσιας διάταξης.

I. ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗ ΔΙΑΣΚΕΨΗ (ΔΚΔ)

2. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εξέφρασε την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι, έπειτα από την εναρκτήρια συνεδρίαση της Διακυβερνητικής Διάσκεψης στη Ρώμη στις 4 Οκτωβρίου, η Διάσκεψη ευρίσκεται πλέον σε εξέλιξη. Επανέλαβε την υποστήριξή του για την προσέγγιση και το χρονοδιάγραμμα που προτάθηκαν από την Προεδρία σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Θεσσαλονίκης.
3. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κάλεσε τους υπουργούς να συνεχίσουν δραστήρια τις συζητήσεις σε πολιτικό επίπεδο, με βάση το χρονοδιάγραμμα που υπέβαλε η Προεδρία. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έλαβε υπό σημείωση την πρόθεση της Προεδρίας να προβεί σε διαβουλεύσεις προκειμένου να καταρτισθεί μια συνολική δέσμη, με βάση το Σχέδιο Συνταγματικής Συνθήκης, της Διάσκεψης ως προετοιμασία της προσεχούς συνεδρίασης της ΔΚΔ σε επίπεδο Αρχηγών Κρατών ή Κυβερνήσεων.

II. ΑΝΑΚΑΜΨΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

4. Έπειτα από μια περίοδο αβεβαιότητας, στην Ευρώπη διαφαίνονται ορισμένα θετικά σημεία. Η βελτίωση του διεθνούς οικονομικού περιβάλλοντος, τα χαμηλά επίπεδα πληθωρισμού, οι σταθερές τιμές πετρελαίου και οι καλύτερες συνθήκες στις χρηματοπιστωτικές αγορές συνιστούν βασικούς συντελεστές ανάκαμψης της οικονομικής δραστηριότητας, η οποία αναμένεται να ενισχυθεί κατά το 2004. Δεδομένου ότι η κατάσταση παραμένει ευπαθής, απαιτείται ένα μήνυμα εμπιστοσύνης στις οικονομικές δυνατότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η διατήρηση ορθών μακροοικονομικών πολιτικών, η επιτάχυνση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και η προώθηση των επενδύσεων σε υποδομές και ανθρώπινο κεφάλαιο αποτελούν βασικές προτεραιότητες. Στο πλαίσιο αυτό, οι οικονομικές πολιτικές πρέπει να εξακολουθήσουν να στοχεύουν στην επίτευξη αιεφόρου μεγέθυνσης που να δημιουργεί θέσεις απασχόλησης.

5. Σκοπός του παρόντος Ευρωπαϊκού Συμβουλίου είναι να δοθεί άμεση προσοχή στην τόνωση της μεγέθυνσης και την οργάνωση των εργασιών ενόψει συγκεκριμένων αποφάσεων κατά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 12ης/13ης Δεκεμβρίου. Επιδιώκεται επίσης να υπογραμμισθεί η ανάγκη συνεχούς δράσης σε ευρύ μέτωπο, ώστε να δημιουργηθεί το οικονομικό και κοινωνικό πλαίσιο που θα ευνοήσει τη μεγέθυνση.
6. Η επιτάχυνση της υλοποίησης των ευρωπαϊκών δικτύων μεταφορών, ενέργειας και τηλεπικοινωνιών και η αύξηση των επενδύσεων σε ανθρώπινο κεφάλαιο θα είναι ζωτικής σημασίας για τη μεγέθυνση καθώς και για την προσπάθεια επίτευξης αποτελεσματικής ολοκλήρωσης της διευρυμένης Ευρώπης, με σημαντική βελτίωση της παραγωγικότητας.
7. Προς το σκοπό αυτό, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο προσυπογράφει τις αρχές της προτεινόμενης Πρωτοβουλίας για τη Μεγέθυνση καθώς και την ενδιάμεση έκθεση που υπέβαλε το Συμβούλιο Οικονομικών και Δημοσιονομικών Θεμάτων, καλεί δε τους σχετικούς φορείς να την προωθήσουν όπως εκτίθεται κατωτέρω. Η Πρωτοβουλία αυτή θα είναι συνεπής με το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης και τα σημερινά ανώτατα όρια των δημοσιονομικών προοπτικών και ευθυγραμμισμένη με τις δεσμεύσεις που έχουν αναληφθεί με τους Γενικούς Προσανατολισμούς των Οικονομικών Πολιτικών.
8. Η δράση προτεραιότητας βάσει της Πρωτοβουλίας για τη Μεγέθυνση θα πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο της εφαρμογής των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που περιλαμβάνονται στην ατζέντα της Λισσαβώνας, συμπεριλαμβανομένης της αύξησης της ευελιξίας στην αγορά προϊόντων, κεφαλαίων και εργασίας, και λαμβανομένων υπόψη των συνεχιζόμενων προσπαθειών με στόχο να δοθεί συγκεκριμένο περιεχόμενο στις αναφορές που έγιναν από προηγούμενα εαρινά Ευρωπαϊκά Συμβούλια όσον αφορά τομείς που θα συμβάλλουν με τη σειρά τους στη μακροπρόθεσμη ενίσχυση του αναπτυξιακού δυναμικού της Ένωσης. Η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας θα διαδραματίσει πρωταρχικό ρόλο εν προκειμένω, ενώ παράλληλα θα συνεκτιμηθούν οι περιβαλλοντικοί παράγοντες και η κοινωνική διάσταση.

A. Η ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΓΕΘΥΝΣΗ : ΤΟΝΩΣΗ ΤΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΕ ΒΑΣΙΚΑ ΕΡΓΑ

Σύνδεση των κρατών μελών : Διευρωπαϊκά Δίκτυα

9. Η οικοδόμηση σύγχρονης, αποτελεσματικής υποδομής μεταφορών προς εξασφάλιση εύκολης και καλύτερης πρόσβασης μεταξύ όλων των κρατών μελών θα φέρει διττό θετικό αποτέλεσμα : θα τονώσει τη μεγέθυνση τόσο άμεσα όσο και μέσω της μεγιστοποίησης του οφέλους στην εσωτερική αγορά. Θα δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στη νέα πρόταση για τα έργα προτεραιότητας όσον αφορά τα διευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορών - η οποία συνοδεύεται από προτάσεις προς τόνωση του όγκου και της αποτελεσματικότητας των επενδύσεων στα έργα αυτά - και στις λοιπές προτάσεις που εξετάζει το Συμβούλιο Μεταφορών, Τηλεπικοινωνιών και Ενέργειας. Προς το σκοπό αυτό, θα εξετασθούν περαιτέρω οι δυνατότητες για ένα υψηλότερο ποσοστό κοινοτικής συγχρηματοδότησης σε μερικές ειδικές περιπτώσεις που συνιστούν τόσο διασυνοριακά όσο και φυσικά εμπόδια. Τα κράτη μέλη καλούνται ιδίως να μεριμνήσουν ταχέως ώστε να αρθούν οι τεχνικοί, νομικοί και διοικητικοί φραγμοί για την εφαρμογή των διασυνοριακών τμημάτων των Διευρωπαϊκών Δικτύων. Η δράση όσον αφορά την υποδομή πρέπει να συνοδεύεται από μια σύγχρονη πολιτική μεταφορών η οποία θα αποδίδει τη δέουσα σημασία στα θέματα ασφαλείας και βιωσιμότητας.

Διασφάλιση του ενεργειακού εφοδιασμού και των τηλεπικοινωνιακών δικτύων

10. Η υλοποίηση ολοκληρωμένης αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου σε μια διευρυμένη Ευρώπη θα ενισχύσει την ασφάλεια του εφοδιασμού και την ανταγωνιστικότητα, δίδοντας μεγαλύτερη ώθηση στην οικονομική μεγέθυνση. Μεταξύ άλλων θα πρέπει να επιτευχθεί τουλάχιστον το επίπεδο διασύνδεσης ηλεκτρικού ρεύματος που ζητήθηκε στη Βαρκελώνη, για το οποίο τα έργα προτεραιότητας στο πλαίσιο των Διευρωπαϊκών Ενεργειακών Δικτύων θα παράσχουν μείζονος σημασίας συμβολή. Η ανάπτυξη των ενεργειακών υποδομών θα εξασφαλίσει επίσης την πλήρη συμμετοχή των νέων γειτονικών και εταίρων χωρών της ΕΕ στην ευρωπαϊκή αγορά. Λόγω του υψηλού βαθμού εξάρτησης της ΕΕ από τις εισαγωγές ενέργειας και της σημασίας των γειτονικών χωρών, ιδίως των χωρών της Μεσογείου, της Βόρειας Διάστασης και των περιοχών της Ανατολικής Ευρώπης ως προμηθευτών ή ως χωρών διέλευσης, πρέπει να εξετασθούν με τις χώρες αυτές οι τρόποι και τα μέσα προώθησης νέων ενεργειακών δικτύων, μεταξύ άλλων ενόψει της Ευρωμεσογειακής Υπουργικής Διάσκεψης για την Ενέργεια που θα διεξαχθεί τον Δεκέμβριο στη Ρώμη.

11. Η ανάπτυξη των τηλεπικοινωνιακών δικτύων είναι εξίσου καίριας σημασίας για την τόνωση της μεγέθυνσης σε μια διευρυμένη Ευρώπη. Η ευρεία διαθεσιμότητα ευρυζωνικής πρόσβασης μαζί με τα αποτελεσματικά δίκτυα είναι ιδιαίτερα αναγκαία σε μια οικονομία βασιζόμενη στις γνώσεις, όπου η μετάδοση των πληροφοριών διαδραματίζει ζωτικό ρόλο στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας.

Επένδυση σε ανθρώπινο κεφάλαιο : καινοτομία, έρευνα και ανάπτυξη και δεξιότητες

12. Η καινοτομία, η έρευνα και ανάπτυξη και οι δεξιότητες έχουν ζωτική σημασία για το ευρωπαϊκό δυναμικό μεγέθυνσης. Η δράση θα επικεντρωθεί στην κινητοποίηση επενδύσεων και τη θέσπιση κατάλληλου ρυθμιστικού πλαισίου σε τομείς όπως οι ερευνητικές υποδομές, τα επιστημονικά πάρκα, η βιομηχανική καινοτομία και τα σχέδια έρευνας και ανάπτυξης, οι τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών, η χρηματοδότηση εγκαταστάσεων εκπαίδευσης και κατάρτισης, μέσω αύξησης των επενδύσεων στην εκπαίδευση και καλύτερου συνδυασμού με τις εργατικές και κοινωνικές πολιτικές. Διάφορα ευρωπαϊκά μέσα θα πρέπει να λειτουργήσουν ως αναμένεται, όπως οι ευρωπαϊκές τεχνολογικές πλατφόρμες, τα μέσα της ΕΤΕπ, τα Διαρθρωτικά Ταμεία και οι δράσεις προετοιμασίας όπως η προταθείσα δράση για την έρευνα σχετικά με την ασφάλεια. Θα επιδιωχθεί επίσης η αντιμετώπιση του προβλήματος των μονάδων πρώτης εμπορικής παραγωγής, όπου η συγκεκριμένη εταιρία ενδέχεται να μην αποκομίσει πλήρες όφελος από τις δαπάνες έρευνας και ανάπτυξης και καινοτομίας στις οποίες προέβη και συνεπώς το επίπεδο της συνολικής καινοτομίας δεν είναι το καλύτερο δυνατόν. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στις ανάγκες των καινοτόμων ΜΜΕ που δρουν στην τεχνολογική περιφέρεια και στη μεταφορά τεχνολογίας σε απομακρυσμένες περιοχές.

Επόμενες ενέργειες : αποφάσεις σχετικά με τη συνέχεια

13. Προκειμένου να επιτευχθεί η ταχεία πρόοδος που απαιτείται ώστε να αξιολογηθεί οριστικά η Πρωτοβουλία και να ληφθούν συγκεκριμένες αποφάσεις κατά τη σύνοδο του Δεκεμβρίου, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο :
- καλεί την Επιτροπή, την ΕΤΕπ και τις σχετικές συνθέσεις του Συμβουλίου να καθιερώσουν ένα «πρόγραμμα ταχείας έναρξης» που να περιέχει κατάλογο σχεδίων σε μια διευρυμένη Ένωση, λαμβάνοντας υπόψη τις προτεραιότητες που περιλαμβάνει η πρόταση της Επιτροπής, με βάση διαφανή κριτήρια, καθώς και αξιολόγηση της οικονομικής και κοινωνικής βιωσιμότητάς τους, του αντικτύπου τους στη μεγέθυνση και της επίδρασης στο ιδιωτικό κεφάλαιο,

- καλεί την Επιτροπή και την ΕΤΕπ να υποβάλουν εγκαίρως τις τελικές εκθέσεις τους σχετικά με την Πρωτοβουλία για τη Μεγέθυνση, ώστε να μπορέσει η Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή να προετοιμάσει καταλλήλως τη σύνοδο του Συμβουλίου Οικονομικών και Δημοσιονομικών Θεμάτων της 25ης Νοεμβρίου· οι εν λόγω εκθέσεις θα πρέπει ιδίως :
    - να εξετάζουν πώς είναι δυνατόν να αυξηθεί η συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα στη χρηματοδότηση των σχεδίων, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης του Διαρθρωμένου Χρηματοδοτικού Μέσου της ΕΤΕπ,
    - να αναπτύξουν μέσα με στόχο την κινητοποίηση ιδιωτικού κεφαλαίου, ιδίως μέσω της τιτλοποίησης υφιστάμενων περιουσιακών στοιχείων και να εξετάσουν ποια περιουσιακά στοιχεία θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για το σκοπό αυτό,
    - να αναπτύξουν καλύτερο συντονισμό διαδικασιών μεταξύ της χρηματοδότησης της ΕΤΕπ, των Διαρθρωτικών Ταμείων, της γραμμής του προϋπολογισμού που αφορά τα Διευρωπαϊκά Δίκτυα και του Έκτου Προγράμματος-Πλαισίου,
    - να δημιουργήσουν ένα πλαίσιο για τη συνολική αξιολόγηση της πρωτοβουλίας έπειτα από 5 έτη - η Επιτροπή θα ενημερώνει ετησίως το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο με την εαρινή έκθεση.
14. Επιπλέον καλείται το Συμβούλιο να οριστικοποιήσει τις προτάσεις για την άρση των τεχνικών, νομικών και διοικητικών φραγμών των Διευρωπαϊκών Δικτύων, ιδίως όσον αφορά τα διασυνοριακά τμήματα, τις συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ), τα σχέδια καινοτομίας και Ε/Α· η Επιτροπή θα πρέπει επίσης να διευκρινίσει τις αρχές του ΕΣΛ 95 σχετικά με την εθνική λογιστική μεταχείριση των ΣΔΙΤ.
15. Το Συμβούλιο θα συντονίσει την Πρωτοβουλία για τη Μεγέθυνση με άλλες πρωτοβουλίες που έχουν αναληφθεί σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, ώστε να εξασφαλισθούν η συμπληρωματικότητα και η καλύτερη αξιοποίηση των πόρων και συνεπώς να αυξηθεί ο συνολικός αντίκτυπος της πρωτοβουλίας.

Β. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΥΝΟΪΚΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΓΕΘΥΝΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής οικονομίας

16. Μια ολοκληρωμένη στρατηγική για την ευρωπαϊκή ανταγωνιστικότητα περιλαμβάνει οριζόντια δράση, προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι ένα φάσμα πολιτικών θα εφαρμόζεται κατά τρόπο ώστε να συμβάλλει συστηματικά στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και της βιομηχανίας. Οι βασικές πολιτικές εν προκειμένω αφορούν την εσωτερική αγορά και τη στήριξη της βιομηχανίας και της έρευνας και τεχνολογίας, θα πρέπει δε να υποβοηθηθούν με την ελάφρυνση των διοικητικών και ρυθμιστικών βαρών. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τονίζει τον πρωταρχικό ρόλο του Συμβουλίου «Ανταγωνιστικότητα» όσον αφορά την πρακτική εφαρμογή αυτής της ολοκληρωμένης προσέγγισης και συνεπώς τη συμβολή του στη δημιουργία ευνοϊκού περιβάλλοντος για τις επιχειρήσεις, την αποτελεσματική λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και την τόνωση της έρευνας και καινοτομίας.

Εσωτερική αγορά

17. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καλεί την Επιτροπή να υποβάλει ενδεχόμενες περαιτέρω προτάσεις για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς και την πλήρη αξιοποίηση του δυναμικού της, την προαγωγή του επιχειρηματικού πνεύματος και τη δημιουργία πραγματικής εσωτερικής αγοράς στον τομέα των υπηρεσιών, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη την ανάγκη εξασφάλισης του εφοδιασμού και της παροχής υπηρεσιών γενικού ενδιαφέροντος. Εν προκειμένω δίδει προτεραιότητα στην οριστική συμφωνία σχετικά με το κοινοτικό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας. Τα κράτη μέλη καλούνται να καταβάλουν μεγαλύτερες προσπάθειες για τη μεταφορά της νομοθεσίας περί εσωτερικής αγοράς στο εθνικό τους δίκαιο εντός των τασσόμενων προθεσμιών. Η έγκαιρη μεταφορά και η πραγματική εφαρμογή των κοινοτικών κανόνων σε όλα τα κράτη μέλη θα αποτελέσει τη βάση για αμοιβαία πίστη και εμπιστοσύνη στις οποίες πρέπει να βασιστεί μια διευρυμένη εσωτερική αγορά.
18. Οι πλήρως ολοκληρωμένες και σταθερές χρηματοπιστωτικές αγορές θα διαδραματίσουν βασικό ρόλο στη διοχέτευση της αποταμίευσης σε παραγωγικές επενδύσεις και στην ενίσχυση της οικονομικής μεγέθυνσης. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επαναλαμβάνει την έκκλησή του για ταχεία πρόοδο επί όλων των εκκρεμών στοιχείων του Σχεδίου Δράσης Χρηματοπιστωτικών Υπηρεσιών ενόψει της ολοκλήρωσής του σύμφωνα με το συμφωνηθέν χρονοδιάγραμμα. Επίσης η ισχύουσα νομοθεσία στο σχετικό τομέα πρέπει να εφαρμόζεται σθεναρότερα. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αναμένει επίσης να ολοκληρωθούν ταχέως και επιτυχώς, βάσει των μέχρι τούδε συμβιβαστικών προσπαθειών, οι εργασίες σχετικά με την οδηγία για τις δημόσιες προσφορές εξαγοράς, που αποσκοπεί στη δημιουργία ισότιμων ευρωπαϊκών και διεθνών όρων ανταγωνισμού.

Βιομηχανικές πολιτικές

19. Το Συμβούλιο και η Επιτροπή πρέπει να ασχοληθούν με τις ανάγκες των διαφόρων βιομηχανικών κλάδων και ιδιαίτερα του κατασκευαστικού, ώστε να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητά τους, ιδίως ενόψει της βασικής συμβολής τους στην οικονομική μεγέθυνση. Η νομοθεσία της ΕΕ δεν θα πρέπει, να αποτελεί μειονέκτημα για την ανταγωνιστικότητα της ΕΕ σε σύγκριση με την ανταγωνιστικότητα των άλλων μεγάλων οικονομικών ζωνών. Προς το σκοπό αυτό η Επιτροπή καλείται να λαμβάνει υπόψη τις συνέπειες της προτεινόμενης νομοθεσίας της ΕΕ στις επιχειρήσεις, μέσω συνολικής αξιολόγησης του σχετικού αντικτύπου. Η προσεχής πρόταση για τις χημικές ουσίες η οποία θα εξεταστεί από το Συμβούλιο «Ανταγωνιστικότητα» σε συντονισμό με άλλες συνθέσεις του Συμβουλίου θα αποτελέσει την πρώτη περίπτωση εφαρμογής της εν λόγω προσέγγισης, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη τις επιπτώσεις της στις ΜΜΕ.

Έρευνα και καινοτομία

20. Για να αναπτυχθεί η ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής οικονομίας, σύμφωνα με την ατζέντα της Λισσαβόνας, απαιτείται να επιβεβαιωθεί η προσήλωση του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα στο στόχο της επένδυσης του 3% του ΑΕγχΠ στην έρευνα, όπως συνέστησε το Συμβούλιο στις 22 Σεπτεμβρίου 2003. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ζητεί συνεπώς :

- Έντονη συμμετοχή των κρατών μελών στη διαδικασία συγκριτικής αξιολόγησης, ανταλλαγή εμπειριών και προετοιμασία αμοιβαία συνεκτικών μέτρων με σκοπό την αύξηση των δημοσίων και ιδιωτικών επενδύσεων στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας,
- ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ της έρευνας με δημόσια και της έρευνας με ιδιωτική χρηματοδότηση και αυξημένη χρήση των Διαρθρωτικών Ταμείων για σχέδια έρευνας και ανάπτυξης, έχοντας κατά νου το ρόλο αυτών των Ταμείων στην προαγωγή της συνοχής και λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικές ανάγκες και δυνατότητες των διαφόρων περιοχών, περιλαμβανομένων και των προσχωρούντων κρατών. Οι συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα στο χώρο της έρευνας αποτελούν βασικό παράγοντα προκειμένου να αναπτυχθούν νέες τεχνολογίες και να καταστεί η ευρωπαϊκή βιομηχανία προηγμένης τεχνολογίας ανταγωνιστική σε παγκόσμιο επίπεδο,
- ταχεία πρόοδο στην εφαρμογή του προγράμματος δράσης «e-Europe» («ηλεκτρονική Ευρώπη»)· αυτό απαιτεί σημαντικές προσπάθειες ώστε να εξασφαλισθεί η ευρεία εφαρμογή του νέου κανονιστικού πλαισίου για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, καθώς και εντατικότερες δράσεις και επενδύσεις, ιδίως στους τομείς της ηλεκτρονικής διοίκησης, της ηλεκτρονικής υγείας και της ηλεκτρονικής μάθησης και όσον αφορά την ανάπτυξη ευρυζωνικών υποδομών και περιεχομένων.

Καλύτερο ρυθμιστικό περιβάλλον

21. Η θέσπιση αποτελεσματικότερων ρυθμίσεων, τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο, είναι θέμα ύψιστης σημασίας. Τα θεσμικά όργανα πρέπει να μεριμνήσουν για την ταχεία εφαρμογή των διατάξεων της Διοργανικής Συμφωνίας για καλύτερο ρυθμιστικό περιβάλλον, ώστε να βελτιωθεί η ποιότητα της νομοθεσίας της ΕΕ, μεταξύ άλλων με αξιολόγηση του αντικτύπου των ρυθμίσεων. Η απλούστευση της νομοθεσίας της ΕΕ και η αύξηση της αποτελεσματικότητας και της διαφάνειας των δημόσιων διοικήσεων θα ενισχύσουν σημαντικά την οικονομική ανταγωνιστικότητα με την τόνωση της εμπιστοσύνης των επιχειρήσεων και τη βελτίωση του επιπέδου των δημόσιων υπηρεσιών.

Ανάπτυξη της κοινωνικής διάστασης

22. Η προτεραιότητα που δίδεται επί του παρόντος στη δράση για την τόνωση της μεγέθυνσης, τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας πρέπει να συνδυάζεται με αποτελεσματικές κοινωνικές πολιτικές, οι οποίες παραμένουν αναπόσπαστο τμήμα του ευρωπαϊκού κοινωνικοοικονομικού προτύπου. Σύμφωνα με την ανακοίνωση της Επιτροπής, επιβάλλεται να βελτιωθούν οι υπάρχουσες διαδικασίες συντονισμού των πολιτικών που εφαρμόζουν τα κράτη μέλη στον τομέα της κοινωνικής προστασίας, ώστε να διευκολυνθεί ο απαιτούμενος εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας. Το Συμβούλιο πρέπει να εξετάσει εν προκειμένω την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τον ανοικτό συντονισμό στον τομέα της κοινωνικής προστασίας και να καταρτίσει επιχειρησιακά συμπεράσματα, τηρουμένης της αρχής της επικουρικότητας και με σεβασμό της ποικιλομορφίας των εθνικών συστημάτων, εγκαίρως για το εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του 2004.
23. Τα κράτη μέλη ενδιαφέρονται ιδιαίτερα για συνταξιοδοτικά συστήματα που θα μπορούν να προσφέρουν επαρκείς παροχές, θα είναι οικονομικά βιώσιμα και θα είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις του εκσυγχρονισμού. Το έργο αυτό, μολονότι εμπίπτει στην ευθύνη των κρατών μελών, πρέπει να ενισχυθεί με την ενδυνάμωση του ανοικτού συντονισμού στον τομέα αυτόν. Εν προκειμένω :
- το Συμβούλιο θα πρέπει να εξετάσει το ενδεχόμενο σαφέστερου καθορισμού της σειράς των στόχων που χρησιμοποιούνται για τον ανοικτό συντονισμό όσον αφορά την κοινωνική προστασία – κατά το παράδειγμα των συμπερασμάτων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Βαρκελώνης, που ζήτησε να αυξηθεί κατά πέντε έτη έως το 2010 η μέση πραγματική ηλικία συνταξιοδότησης – ώστε να εξασφαλισθεί η βιωσιμότητα και η επάρκεια των συνταξιοδοτικών συστημάτων έναντι των δημογραφικών εξελίξεων,
  - το Συμβούλιο θα πρέπει να εξακολουθήσει να παρακολουθεί στενά την οικονομική βιωσιμότητα των συνταξιοδοτικών συστημάτων, μεταξύ άλλων δε να εκτιμά κατά πόσον οι μεταρρυθμίσεις βελτιώνουν τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών,
  - τα κράτη μέλη και οι κοινωνικοί εταίροι θα πρέπει να εξετάσουν τον τρόπο με τον οποίο εφαρμόζεται η σύνδεση των πολιτικών απασχόλησης και των συντάξεων, λαμβανομένων υπόψη των στόχων που έθεσε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης.

24. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αναμένει με ενδιαφέρον την έκθεση της Ευρωπαϊκής Ειδικής Ομάδας για την Απασχόληση, της οποίας ηγείται ο κ. Wim Kok, που θα υποβληθεί στην Επιτροπή, και συμφωνεί με την πρόταση να διεξαχθεί μια έκτακτη Κοινωνική Διάσκεψη Κορυφής το Δεκέμβριο, όπου θα πραγματοποιηθούν κάποιες πρώτες συζητήσεις σχετικά με τη συνέχεια που θα δοθεί στην έκθεση αυτή.

Η περιβαλλοντική διάσταση

25. Στην τόνωση της μεγέθυνσης θα συμβάλει επίσης η περαιτέρω δράση για την ενίσχυση της περιβαλλοντικής προστασίας και βιωσιμότητας. Οι περιβαλλοντικοί στόχοι θα λειτουργήσουν ως καταλύτης για καινοτομίες και εκσυγχρονισμό σε βασικούς τομείς όπως η ενέργεια και οι μεταφορές και θα προωθήσουν νέες επενδύσεις σε καθαρότερες, λιγότερο ενεργοβόρες και αποδοτικότερες τεχνολογίες. Η οριστικοποίηση, μέχρι το τέλος του 2003, του Σχεδίου Δράσης της Επιτροπής για τις περιβαλλοντικές τεχνολογίες θα συμβάλει στην προαγωγή και διάδοση αυτών των τεχνολογιών. Το Συμβούλιο επίσης ζητεί την ταχεία έκδοση της πρότασης οδηγίας για τη χρήση των ευέλικτων μηχανισμών του Πρωτοκόλλου του Κυότο στα πλαίσια του κοινοτικού συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου, η οποία θα προωθήσει τη διάδοση «καθαρών» τεχνολογιών, διαφυλάσσοντας την ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής βιομηχανίας.

III. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ, ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Διαχείριση των κοινών συνόρων της Ένωσης

26. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τονίζει ότι με την επικείμενη διεύρυνση επεκτείνονται τα σύνορα της Ένωσης και υπενθυμίζει το κοινό συμφέρον όλων των κρατών μελών για την καθιέρωση αποτελεσματικότερης διαχείρισης των συνόρων, ιδίως προκειμένου να ενισχυθεί η ασφάλεια των πολιτών τους.
27. Υπενθυμίζοντας τα συμπεράσματα της συνόδου της Θεσσαλονίκης, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο χαιρετίζει την πρόθεση της Επιτροπής να συνεχίσει ταχέως την εξέταση της κατανομής των 140 εκατομμυρίων ευρώ, που σχεδιάζεται για την περίοδο 2004-2006, προκειμένου να καλυφθούν οι πιεστικότερες ανάγκες στον τομέα αυτόν, ιδίως για την υποστήριξη της διαχείρισης των εξωτερικών συνόρων, την εφαρμογή του προγράμματος δράσης για την επιστροφή και την ανάπτυξη του Συστήματος Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις (VIS).

28. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υπογραμμίζει τη σημασία της πλήρους εφαρμογής του σχεδίου για τη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων και για τη δημιουργία των αναμενομένων Συνοριακών Κέντρων, ενός εναέριου και δύο θαλάσσιων. Όλα τα Κέντρα Διαχείρισης των Συνόρων θα πρέπει να λειτουργούν σε στενή συνεργασία μεταξύ τους, υπό τον συντονισμό της κοινής ομάδας ειδικών της φύλαξης των εξωτερικών συνόρων.
29. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο χαιρετίζει την πρόθεση της Επιτροπής να υποβάλει πρόταση για τη δημιουργία Οργανισμού Διαχείρισης των Συνόρων, ώστε να ενισχυθεί η επιχειρησιακή συνεργασία για τη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων, εγκαίρως ώστε το Συμβούλιο να καταλήξει σε πολιτική συμφωνία επί των κυρίων στοιχείων έως το τέλος του έτους. Η πρόταση αυτή θα βασίζεται στην πείρα από τις δραστηριότητες της κοινής ομάδας ειδικών της φύλαξης των εξωτερικών συνόρων.
30. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο σημειώνει τα αποτελέσματα της μελέτης για τα θαλάσσια σύνορα, που πραγματοποιήθηκε για λογαριασμό της Επιτροπής, και καλεί το Συμβούλιο «Δικαιοσύνη και Εσωτερικές Υποθέσεις» να καταρτίσει σχετικό πρόγραμμα εργασιών που θα πρέπει να εγκριθεί έως το τέλος του έτους.

Έλεγχος των μεταναστευτικών ρευμάτων

31. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επιβεβαιώνει την υψηλή πολιτική προτεραιότητα που αποδίδει στο θέμα της μετανάστευσης και επαναβεβαιώνει τη δέσμευσή του για μια ισορροπημένη προσέγγιση μεταξύ αφενός μεν της επείγουσας ανάγκης να σταματήσει η παράνομη μετανάστευση και να καταπολεμηθεί η εμπορία ανθρώπων, αφετέρου δε της υποδοχής και ένταξης των νομίμων μεταναστών, σύμφωνα με τις αρχές και τις προτεραιότητες που καθορίστηκαν στα Ευρωπαϊκά Συμβούλια της Θεσσαλονίκης, της Σεβίλλης, του Λάκεν και του Τάμπερε.
32. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο δεσμεύεται ότι θα κάνει χρήση όλων των ενδεδειγμένων μέσων στο πλαίσιο των εξωτερικών σχέσεων της ΕΕ, στο πλαίσιο της συνολικής προσέγγισης που καθορίστηκε στη Θεσσαλονίκη, συμπεριλαμβανομένων των ενισχυμένων εταιρικών σχέσεων με τις ενδιαφερόμενες τρίτες χώρες, με στόχο την εφαρμογή της πολιτικής της ΕΕ για την καταπολέμηση της λαθρομετανάστευσης. Στο πλαίσιο αυτό, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο :
- καλεί την Επιτροπή, το Συμβούλιο και τα κράτη μέλη να καταβάλουν κάθε δυνατή προσπάθεια προς διευκόλυνση της επιτυχούς σύναψης από την Κοινότητα συμφωνιών επανεισδοχής. Καλεί το Συμβούλιο και την Επιτροπή να καταρτίσουν στις αρχές του προσεχούς έτους μια έκθεση στην οποία θα προσδιορίζονται, ιδίως, οι προτεραιότητες για μια κοινή πολιτική επανεισδοχής καθώς και τα ληπτέα μέτρα ώστε να εξασφαλισθεί η επιτυχής ανάπτυξη μιας τέτοιας πολιτικής,

- επιβεβαιώνει ότι μια κοινή πολιτική επιστροφής αποτελεί βασικό στοιχείο για μια αποτελεσματική και σφαιρική πολιτική στον τομέα της μετανάστευσης και καλεί το Συμβούλιο και την Επιτροπή να δώσουν τον υψηλότερο δυνατό βαθμό προτεραιότητας στην εφαρμογή του σχεδίου δράσης που εγκρίθηκε το Νοέμβριο του 2002. Στο πλαίσιο αυτό, χαιρετίζει την πρόθεση της Επιτροπής να υποβάλει πρόταση, λαμβάνοντας υπόψη τις δημοσιονομικές προοπτικές, με στόχο την παροχή χρηματοδοτικής υποστήριξης για τον επαναπατρισμό των λαθρομεταναστών και όσων έχουν υποβάλει ανεπιτυχώς αίτηση ασύλου στις χώρες προέλευσης και διέλευσης, σε πλήρη συμμόρφωση προς τις ανθρωπιστικές αρχές και με σεβασμό της ανθρώπινης αξιοπρέπειας,
  - σημειώνει με ικανοποίηση το επιτελούμενο έργο στο πλαίσιο της Ένωσης και σε διεθνείς οργανισμούς (Διεθνής Οργάνωση Πολιτικής Αεροπορίας, Ομάδα των 8) όσον αφορά την καθιέρωση βιομετρικών αναγνωριστικών στοιχείων σε θεωρήσεις, άδειες διαμονής και διαβατήρια· καλεί δε το Συμβούλιο «Δικαιοσύνη και Εσωτερικές Υποθέσεις» να καταλήξει σε πολιτική συμφωνία μέχρι το τέλος του 2003 σχετικά με τις δύο προτάσεις της Επιτροπής για κανονισμούς του Συμβουλίου σχετικά με τα βιομετρικά αναγνωριστικά στοιχεία και να λάβει τις αναγκαίες αποφάσεις για την ανάπτυξη του Συστήματος Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις (VIS) και του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν (SIS) II, τηρώντας παράλληλα πλήρως το προβλεπόμενο χρονοδιάγραμμα για την καθιέρωση του SIS II.
33. Επιπλέον, αναγνωρίζοντας βεβαίως ότι κάθε κράτος μέλος είναι υπεύθυνο για τον αριθμό νόμιμων μεταναστών που γίνονται δεκτοί στο έδαφός του, σύμφωνα με τη νομοθεσία του και ανάλογα με την ιδιαίτερη κατάστασή του, συμπεριλαμβανομένης της αγοράς εργασίας, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο σημειώνει το γεγονός ότι η Επιτροπή έχει αρχίσει μια μελέτη με θέμα τη σχέση μεταξύ νόμιμης και παράνομης μετανάστευσης, μεταξύ δε άλλων και τη δυνατότητα καθορισμού ποσοστώσεων, και καλεί όλα τα κράτη μέλη, τα προσχωρούντα κράτη και τις υποψήφιες χώρες να συνεργασθούν πλήρως με την Επιτροπή προς το σκοπό αυτό.
34. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καλεί το Συμβούλιο «Δικαιοσύνη και Εσωτερικές Υποθέσεις» να ολοκληρώσει επείγοντως τις εργασίες του όσον αφορά τις προτάσεις οδηγιών για την παροχή και τις διαδικασίες ασύλου, ούτως ώστε να συμμορφωθεί με την προθεσμία που έχει ήδη καθορισθεί από τα Ευρωπαϊκά Συμβούλια της Σεβίλλης και της Θεσσαλονίκης για το τέλος του 2003, προκειμένου η Ένωση να μπορέσει να αντιμετωπίσει τα προβλήματα της κατάχρησης της αναποτελεσματικότητας στον τομέα του ασύλου, σεβόμενη παράλληλα πλήρως τη Σύμβαση της Γενεύης και τις ανθρωπιστικές της παραδόσεις.

Δικαστική και αστυνομική συνεργασία

35. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ζητά τη συνέχιση των προσπαθειών με στόχο τη στενότερη αστυνομική, δικαστική και τελωνειακή συνεργασία και την ενίσχυση της συνεργασίας για την επιβολή του νόμου, ιδίως όσον αφορά την επιχειρησιακή καταπολέμηση του σοβαρού εγκλήματος και της τρομοκρατίας.
36. Επιβεβαιώνει τη σπουδαιότητα της καταπολέμησης του λαθρεμπορίου ναρκωτικών και ζητά να εγκριθεί η πρόταση της Επιτροπής για σχετική οδηγία-πλαίσιο του Συμβουλίου, ει δυνατόν έως το τέλος του 2003.
37. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εκφράζει ικανοποίηση για την έγκριση του κανονισμού του Συμβουλίου σχετικά με τη γονική μέριμνα και τις γαμικές διαφορές, ο οποίος, επιτρέποντας την αναγνώριση και την εκτέλεση των εθνικών αποφάσεων σε όλη την Κοινότητα, θα ενισχύσει σε μεγάλο βαθμό την πρόσβαση των πολιτών στη δικαιοσύνη σε θέματα που τους αφορούν άμεσα στην καθημερινή ζωή τους. Ο κανονισμός αυτός συνιστά ειδικότερα ένα σημαντικό βήμα για τη δημιουργία ενός συνεκτικού νομοθετικού πλαισίου για την επιμέλεια και την προστασία των ανηλίκων.

IV. ΔΙΑΦΟΡΑ

Πορτογαλική γεωργία

38. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, λαμβάνοντας υπόψη του τη νέα προοπτική πολιτικής για τη γεωργία, που εγκρίθηκε από το Συμβούλιο «Γεωργία» τον Ιούνιο του 2003, σημειώνει την έκθεση της Επιτροπής με θέμα την κατάσταση της πορτογαλικής γεωργίας, και ιδίως τη σύστασή της η νέα γενεά προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης να εξακολουθήσει να ενισχύει τις βελτιώσεις που πραγματοποιούνται στον τομέα της διαρθρωτικής προσαρμογής της πορτογαλικής γεωργίας. Η Επιτροπή καλείται να υποβάλει νέα έκθεση για το θέμα αυτό σε εύθετο χρόνο.
39. Εν τω μεταξύ, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υποστηρίζει την πρόταση της Επιτροπής να παραταθούν οι διακανονισμοί για τα προβλήματα που έχουν σχέση με την ανάπτυξη της παραγωγής γάλακτος στις Αζόρες, και καλεί το Συμβούλιο να εξετάσει την πρόταση αυτή το συντομότερο.

Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

40. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο χαιρετίζει το διορισμό του κ. Jean-Claude Trichet ως Προέδρου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

V. ΕΞΩΤΕΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

ΠΟΕ

41. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εκφράζει τη λύπη του για την αποτυχία της υπουργικής διάσκεψης του ΠΟΕ στο Κανκούν, και την οπισθοχώρηση που αυτό σημαίνει για το Αναπτυξιακό Θεματολόγιο της Ντόχα (DDA), υπογραμμίζει όμως ότι εξακολουθεί να ισχύει η δέσμευση της Ένωσης για πολυμερή προσέγγιση της εμπορικής πολιτικής. Η ΕΕ θα πρέπει επομένως να παραμείνει ευνοϊκή στην έγκαιρη επανέναρξη των διαπραγματεύσεων DDA. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καλεί την Επιτροπή αφενός να μελετήσει περαιτέρω τη στρατηγική της Ένωσης και αφετέρου να διερευνήσει, μαζί με τους κύριους παράγοντες του ΠΟΕ, τις δυνατότητες για μελλοντική πρόοδο ως προς το Αναπτυξιακό Θεματολόγιο της Ντόχα, τονίζοντας ότι η δέσμευση όλων θα είναι απαραίτητη για την επιτυχή επανέναρξη των διαπραγματεύσεων. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ζητά από την Επιτροπή να τηρεί δεόντως ενήμερο το Συμβούλιο «Γενικές Υποθέσεις και Εξωτερικές Σχέσεις».

Πρωτοβουλία «Ευρύτερη Ευρώπη - Νέοι Γείτονες»

42. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο χαιρετίζει την πρόοδο που σημειώθηκε όσον αφορά την πρωτοβουλία της Επιτροπής «Ευρύτερη Ευρώπη - Νέοι Γείτονες». Καλεί το Συμβούλιο και την Επιτροπή να συνεχίσουν τις εργασίες για την εφαρμογή της πρωτοβουλίας αυτής, με στόχο να εξασφαλισθεί μια συνολική, ισόρροπη και αναλογική προσέγγιση, που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες προαγωγής της διασυνοριακής και περιφερειακής/διεθνικής συνεργασίας για τα εξωτερικά σύνορα της διευρυμένης Ένωσης.

Ευρωμεσογειακή Εταιρική Σχέση

43. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επιβεβαιώνει την πρωταρχική σημασία της περιοχής της Μεσογείου και επαναλαμβάνει την πρόθεσή του να αναπτύξει την Ευρωμεσογειακή Εταιρική Σχέση. Εν προκειμένω, τονίζει ότι απαιτείται να υποστηριχθεί ενεργώς η οικονομική ανάπτυξη της περιοχής με την ανάληψη συγκεκριμένων πρωτοβουλιών και να ενισχυθεί ο πολιτικός διάλογος στον πολιτιστικό τομέα. Προσβλέπει στην επιτυχή διεξαγωγή της προσεχούς υπουργικής διάσκεψης της Ευρωμεσογειακής Εταιρικής Σχέσης, η οποία θα διεξαχθεί στη Νεάπολη.

Βόρεια Διάσταση

44. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε το «Δεύτερο Σχέδιο Δράσεως για τη Βόρεια Διάσταση 2004-2006», που αποσκοπεί στη συνέχιση των πολιτικών της Βόρειας Διάστασης μετά το 2003. Υπογράμμισε ότι η Βόρεια Διάσταση θα προσλάβει μεγαλύτερη σημασία στο πλαίσιο της διεύρυνσης της ΕΕ και θα συμβάλει σημαντικά στην προώθηση της νέας πολιτικής γειτονικών σχέσεων της Ένωσης σε ολόκληρη την περιοχή.

Μολδαβία

45. Η Ευρωπαϊκή Ένωση επιβεβαιώνει την αδιάλειπτη υποστήριξή της για τις προσπάθειες που καταβάλλει ο ΟΑΣΕ για μια γενική πολιτική ρύθμιση του ζητήματος της Υπερδνειστερίας στη Δημοκρατία της Μολδαβίας.
46. Η Ευρωπαϊκή Ένωση εκφράζει την ικανοποίησή της για την πρόοδο που επετεύχθη κατά τη διάρκεια του τρέχοντος έτους και τονίζει ότι απαιτείται εποικοδομητική προσέγγιση, προκειμένου να καρποφορήσει η διαδικασία αυτή.
47. Η Ευρωπαϊκή Ένωση παροτρύνει τη Ρωσική Ομοσπονδία και την Ουκρανία να εκπληρώσουν, μαζί με τον ΟΑΣΕ, το ρόλο τους ως μεσολαβητές. Όσον αφορά την ολοκλήρωση της απόσυρσης των ρωσικών δυνάμεων, η Ευρωπαϊκή Ένωση παροτρύνει τη Ρωσική Ομοσπονδία να λάβει όλα τα απαιτούμενα μέτρα για να συμμορφωθεί προς τη δέσμευση που ανελήφθη στην Κωνσταντινούπολη/το Πόρτο, πριν από τα τέλη του έτους.

Σχέσεις με τον αραβικό κόσμο

48. Υπενθυμίζοντας τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Θεσσαλονίκης, που τονίζουν ότι απαιτείται να προαχθεί ο στενότερος διάλογος με τις χώρες του αραβικού κόσμου, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καλεί την Επιτροπή και τον Υπάτο Εκπρόσωπο να συνεχίσουν τις εργασίες τους καθορίζοντας λεπτομερές πρόγραμμα εργασιών, λαμβάνοντας πλήρως υπόψη τους τις εν ισχύ πολιτικές και προγράμματα, όπως τη Διαδικασία της Βαρκελώνης, το Πλαίσιο του ΣΣΚ και την πρωτοβουλία «Νέοι Γείτονες» και να υποβάλουν έκθεση στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, τον Δεκέμβριο του 2003.

Μέση Ανατολή

49. Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι σταθερά προσηλωμένη στο σαφή στόχο των δύο κρατών, του Ισραήλ και ενός βιώσιμου και δημοκρατικού Παλαιστινιακού Κράτους, τα οποία θα συνυπάρχουν με ειρήνη και ασφάλεια, στο πλαίσιο μιας συνολικής ειρήνης στη Μέση Ανατολή, όπως προβλέπεται από τον Οδικό Χάρτη.
50. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ανησυχεί βαθύτατα για την κατάσταση που επικρατεί στην περιοχή και έχει παρατηρήσει ότι, παρά την υποστήριξη που παρέχει η διεθνής κοινότητα για την αναζήτηση μιας δίκαιης και οριστικής λύσης, από τα δύο μέρη έχει καταβληθεί ανεπαρκής μόνον προσπάθεια να εκμεταλλευθούν την ευκαιρία ειρήνευσης που εκτίθεται στον Οδικό Χάρτη, όπως τονίζεται με την πρόσφατη υπουργική δήλωση της Τετραμερούς της 26ης Σεπτεμβρίου. Αντίθετα, η κλιμακούμενη βία επιφέρει πρόσθετη δυστυχία και θανάτους τόσο στον Ισραηλινό όσον και στον Παλαιστινιακό λαό και θέτει σε κίνδυνο την ασφάλεια της περιοχής και όχι μόνον αυτής.
51. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, επομένως, καλεί και τα δύο μέρη - το Ισραήλ και την Παλαιστινιακή Αρχή - να ανταποκριθούν στις δεσμεύσεις που ανέλαβαν στην Διάσκεψη Κορυφής της Άκαμπα την 4η Ιουνίου 2003.
52. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο προτρέπει όλα τα μέρη της περιοχής να εφαρμόσουν αμέσως πολιτικές που οδηγούν σε διάλογο και διαπραγματεύσεις. Οι σχέσεις της ΕΕ με εκείνους που θα προβούν σε αντίθετες πράξεις, αναπόφευκτα θα επηρεαστούν από τη συμπεριφορά τους αυτή.
53. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο χαιρετίζει τις εκατέρωθεν πρωτοβουλίες της κοινωνίας των πολιτών, προτίθεται δε να συνδράμει περαιτέρω την προσπάθεια για την προαγωγή της προσέγγισης της οικοδόμησης εμπιστοσύνης και της αναζήτησης βιώσιμης ειρήνης.
54. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καταδικάζει απερίφραστα την επίταση των επιθέσεων αυτοκτονίας και των άλλων βίαιων πράξεων που σημειώθηκαν τις τελευταίες εβδομάδες και καλεί όλα τα μέρη να απόσχουν από προκλητικές ενέργειες που μπορούν να οδηγήσουν σε περαιτέρω κλιμάκωση της έντασης.
55. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καταδικάζει έντονα την ποταπή τρομοκρατική επίθεση που κόστισε την ζωή τριών αμερικανών πολιτών κοντά στο σημείο ελέγχου του Eretz, στην λωρίδα της Γάζας την 15η Οκτωβρίου, εκφράζει δε τα συλλυπητήριά του στις τεθλιμμένες οικογένειες. Η ΕΕ αναμένει ότι οι δράστες θα αχθούν ενώπιον της δικαιοσύνης.

56. Οι τρομοκρατικές επιθέσεις κατά του Ισραήλ είναι απολύτως αδικαιολόγητες. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επαναλαμβάνει ότι η καταπολέμηση της τρομοκρατίας σε κάθε μορφή της παραμένει μεταξύ των προτεραιοτήτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και ολόκληρης της διεθνούς κοινότητας και ότι αποτελεί καθήκον όλων των χωρών, και ιδίως των χωρών της περιοχής, να συνεργαστούν ενεργά για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και να απόσχουν από οποιαδήποτε υποστήριξη, άμεση ή έμμεση, των τρομοκρατικών οργανώσεων.
57. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τονίζει και πάλι ότι η Παλαιστινιακή Αρχή πρέπει να αποδείξει έμπρακτα την αποφασιστικότητά της να καταπολεμήσει την εξτρεμιστική βία και προτρέπει την Παλαιστινιακή Αρχή και τον Πρόεδρό της να λάβουν άμεσα και αποφασιστικά μέτρα για την υπαγωγή όλων των παλαιστινιακών υπηρεσιών ασφαλείας υπό τον σαφή έλεγχο δεόντως εξουσιοδοτημένου Πρωθυπουργού και Υπουργού Εσωτερικών και να αντιμετωπίσουν μεμονωμένα άτομα και ομάδες που σχεδιάζουν και προβαίνουν σε τρομοκρατικές επιθέσεις.
58. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αναγνωρίζει το δικαίωμα του Ισραήλ να προστατεύσει τους πολίτες του από τις τρομοκρατικές επιθέσεις. Προτρέπει την κυβέρνηση του Ισραήλ, κατά την άσκηση αυτού του δικαιώματος, να καταβάλει τη μέγιστη δυνατή προσπάθεια ώστε να αποφύγει απώλειες μεταξύ του άμαχου πληθυσμού και να μη λάβει μέτρα που να επιδεινώνουν τη δυσμενή ανθρωπιστική και οικονομική κατάσταση του παλαιστινιακού λαού. Καλεί επίσης το Ισραήλ να μην προβεί σε αντίποινα που αντιβαίνουν προς το διεθνές δίκαιο, συμπεριλαμβανομένων των άνευ δίκης φόνων.
59. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ανησυχεί ιδιαίτερα λόγω της χάραξης του λεγόμενου τείχους ασφαλείας στην κατεχόμενη Δυτική Όχθη. Η επιχειρούμενη απόκλιση της εν λόγω χάραξης από την «πράσινη γραμμή» μπορεί να προδικάσει μελλοντικές διαπραγματεύσεις και να καταστήσει τη λύση των δύο κρατών πρακτικά αδύνατη. Θα προξενήσει ακόμη περισσότερα πλήγματα, στον ανθρωπιστικό και οικονομικό τομέα, εις βάρος των Παλαιστίνιων. Χιλιάδες Παλαιστίνιων, στα δυτικά του τείχους, αποκόπτονται από ουσιώδεις υπηρεσίες που ευρίσκονται στην Δυτική Όχθη, ενώ οι Παλαιστίνιοι στα ανατολικά του τείχους θα χάσουν πρόσβαση σε πόρους συνιστάμενους σε γαίες και ύδατα.
60. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καλεί το Ισραήλ να αντιστρέψει την πολιτική του των εποικισμών και να κατεδαφίσει τους οικισμούς που έχουν ανεγερθεί μετά τον Μάρτιο του 2001.
61. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τονίζει εκ νέου ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι αποφασισμένη να συμβάλει σε όλες τις πτυχές της υλοποίησης του οδικού χάρτη και υπογραμμίζει τη σημασία και το επείγον της εγκαθίδρυσης ενός αξιόπιστου και αποτελεσματικού μηχανισμού παρακολούθησης από τρίτα μέρη.

Ιράκ

62. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εκφράζει την ικανοποίησή του για την ομόφωνη έγκριση της απόφασης 1599 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών.
63. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επιβεβαιώνει την αποφασιστικότητα και τη δέσμευση της ΕΕ να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην πολιτική και οικονομική ανασυγκρότηση του Ιράκ στο πλαίσιο των σχετικών αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών. Ουσιαστικά στοιχεία για την επιτυχία θα αποτελέσουν τα εξής :
- περιβάλλον επαρκούς ασφαλείας,
  - ισχυρός και ζωτικός ρόλος των Ηνωμένων Εθνών,
  - ρεαλιστικό χρονοδιάγραμμα για την παράδοση της πολιτικής ευθύνης στον ιρακινό λαό,
  - σύσταση πολυμερούς ταμείου δωρητών, που θα λειτουργεί υπό συνθήκες διαφάνειας, για τη διοχέτευση της στήριξης εκ μέρους της διεθνούς κοινότητας.
64. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επιβεβαιώνει ότι η ΕΕ θα συμβάλει ενεργά στη θετική έκβαση της Διάσκεψης των Δωρητών η οποία θα διεξαχθεί στις 24 Οκτωβρίου στη Μαδρίτη. Κατά την περίπτωση αυτή η ΕΕ θα ανακοινώσει ότι θα αναλάβει μια ουσιαστική και ενοποιημένη δέσμευση, που θα περιλαμβάνει 200 εκατομμ. ευρώ από τον κοινοτικό προϋπολογισμό για το 2003-2004.
65. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο προτρέπει όλες τις χώρες της περιοχής να συμβάλουν ενεργά στη σταθερότητα του Ιράκ και να στηρίξουν τη διαδικασία πολιτικής και οικονομικής του ανασυγκρότησης. Η ενός ευημερούντος, σταθερού και κυρίαρχου Ιράκ σε συνδυασμό με τη διατήρηση της εδαφικής του ακεραιότητας, θα είναι ζωτικής σημασίας για τη σταθερότητα στην περιοχή και πέραν αυτής.
66. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καλεί τον Υπάτο Εκπρόσωπο και την Επιτροπή να καταρτίσουν μια μεσοπρόθεσμη στρατηγική για τις σχέσεις της ΕΕ με το Ιράκ, υποβάλλοντας μια πρώτη έκθεση προόδου έως το Μάρτιο του 2004.

Ιράν

67. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επανεξέτασε τις εξελίξεις σε σχέση με το Ιράν.

68. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εκφράζει εκ νέου τη βαθιά του ανησυχία για το πυρηνικό πρόγραμμα του Ιράν και στηρίζει απόλυτα την απόφαση της 12ης Σεπτεμβρίου του Διοικητικού Συμβουλίου του ΔΟΑΕ. Η Ένωση αναμένει από το Ιράν να συνεργαστεί πλήρως με τον ΔΟΑΕ για την εφαρμογή της εν λόγω απόφασης. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ανανεώνει την έκκλησή του προς το Ιράν να υπογράψει, να επικυρώσει και να θέσει σε εφαρμογή το Πρόσθετο Πρωτόκολλο του ΔΟΑΕ περί εγγυήσεων χωρίς καθυστέρηση και άνευ όρων και να ενεργήσει άμεσα σύμφωνα με τα οριζόμενα σε αυτό. Επίσης, απευθύνει έκκληση στο Ιράν να αναστείλει όλες τις δραστηριότητες εμπλουτισμού του ουρανίου και επανακατεργασίας. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο απορρίπτει την προοπτική της διάδοσης πυρηνικών όπλων στην περιοχή, η οποία ήδη πολύ απέχει από τη σταθερότητα.
69. Η Ευρωπαϊκή Ένωση παραμένει πρόθυμη να διερευνήσει τρόπους για την ανάπτυξη ευρύτερης συνεργασίας με το Ιράν. Τούτο μπορεί να επιτευχθεί μόνον με την αύξηση της διεθνούς εμπιστοσύνης στον ειρηνικό χαρακτήρα του πυρηνικού προγράμματος του Ιράν και βελτίωση στους τομείς των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της καταπολέμησης της τρομοκρατίας και της θέσης του Ιράν στην ειρηνευτική διαδικασία στη Μέση Ανατολή.

Βραβείο Νόμπελ Ειρήνης

70. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, εκφράζοντας το θαυμασμό του για όλους όσους μάχονται για τα ανθρώπινα δικαιώματα, συγχαίρει την κα Σιρίν Εμπαντί για τη βράβευσή της με το βραβείο Νόμπελ Ειρήνης, σε αναγνώριση της προσήλωσής της στη δημοκρατία και στην υπεράσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο Ιράν.

Κοσσυφοπέδιο

71. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επιβεβαίωσε ότι ο διάλογος Βελιγραδίου και Πρίστινας για πρακτικά θέματα αποτελεί βασικό σημείο αναφοράς της στρατηγικής της Διεθνούς Κοινότητας περί «επίτευξης προϋποθέσεων πριν από την αναγνώριση» («standards before status»), η οποία βασίζεται στην απόφαση αριθ. 1244 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών. Αποτελεί επίσης ουσιαστικό βήμα προς την ομαλοποίηση στο Κοσσυφοπέδιο, καθώς και για περαιτέρω προσέγγιση προς την Ευρωπαϊκή Ένωση, στα πλαίσια της διαδικασίας Σταθεροποίησης και Σύνδεσης. Βάσει αυτών, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο χαιρέτισε την έναρξη του διαλόγου στις 14 Οκτωβρίου στη Βιέννη, αλλά εκφράζει την απογοήτευσή του επειδή ορισμένοι εκ των βασικών συνομιλητών αποφάσισαν να μην συμμετάσχουν.
72. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τόνισε ότι είναι σημαντικό να συσταθούν τεχνικές ομάδες εργασίας εντός του Νοεμβρίου για τους τομείς της ενέργειας, των μεταφορών και επικοινωνιών, των επιστροφών και των αγνοουμένων. Προς τούτο, κάλεσε αμφοτέρωθεν τα μέρη να κάνουν τις απαραίτητες προετοιμασίες και να εργαστούν εποικοδομητικά και χωρίς προϋποθέσεις στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής επί πολυεθνοτικής βάσεως. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υποστήριξε τις προσπάθειες του Ειδικού Αντιπροσώπου του Γενικού Γραμματέα κ. Holkeri προς αυτήν την κατεύθυνση.

Βολιβία

73. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ανησυχεί βαθιά για τις πρόσφατες δραματικές εξελίξεις στη Βολιβία. Λυπάται για τα βίαια επεισόδια που οδήγησαν στην απώλεια ανθρώπινων ζωών και εκφράζει τα συλλυπητήριά του προς τις οικογένειες των θυμάτων. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εκφράζει εκ νέου την υποστήριξή του για τις προσπάθειες που καταβάλλει η δημοκρατικά εκλεγείσα κυβέρνηση της Βολιβίας προκειμένου να εξεύρει μια ειρηνική και συνταγματικά νόμιμη λύση στην παρούσα κρίση.
74. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο προτρέπει τη βολιβιανή Κυβέρνηση να σεβασθεί πλήρως τα ανθρώπινα δικαιώματα κατά τη διεργασία αυτή.
75. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καλεί όλες τις πολιτικές, κοινωνικές και οικονομικές δυνάμεις της Βολιβίας να απόσχουν από πράξεις βίας και να ξεκινήσουν υπεύθυνο και εποικοδομητικό διάλογο με την Κυβέρνηση της Βολιβίας. Ο διάλογος αυτός πρέπει να αναγνωρίζει το Κοινοβούλιο ως το νόμιμο θεσμό της δημοκρατίας για την επίτευξη συναίνεσης.
76. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τονίζει ότι είναι σημαντικό να αναζητήσει ο λαός της Βολιβίας και να εφαρμόσει λύσεις στα πολλαπλά του προβλήματα στα πλαίσια της δημοκρατίας και των θεσμών της και τηρουμένου πλήρως του κράτους δικαίου.

Ισλαμική Διάσκεψη Κορυφής

77. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εκφράζει τη βαθιά λύπη του για τα σχόλια στα οποία προέβη χθες ο πρωθυπουργός της Μαλαισίας, δρ. Mahathir κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κατά την έναρξη της 10ης συνόδου της Ισλαμικής Διάσκεψης Κορυφής στην Putrajaya της Μαλαισίας.
78. Τα απαράδεκτα σχόλιά του παρεμποδίζουν όλες τις προσπάθειές μας για την προαγωγή της αρμονίας μεταξύ εθνοτήτων και θρησκειών, και δεν έχουν απολύτως καμία θέση σε έναν κόσμο που διέπεται από ευπρέπεια. Τέτοιες ψευδείς και αντισημιτικές παρατηρήσεις είναι εξ ίσου προσβλητικές για τους μουσουλμάνους όπως και για όλους τους άλλους.

Γουατεμάλα

79. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ανησυχεί για τη δραματική σειρά ταραχών και βιαιοπραγιών, μεταξύ άλλων προσφάτως και εντός του ίδιου του συνταγματικού δικαστηρίου, η οποία χαρακτήρισε την προετοιμασία των προσεχών γενικών εκλογών στη Γουατεμάλα.
80. Η Ευρωπαϊκή Ένωση επιθυμεί να εξασφαλισθούν ελεύθερες και διαφανείς εκλογές και να παύσουν οι πράξεις βίας και εκφοβισμού που σπλώνουν την προεκλογική περίοδο. Η Ευρωπαϊκή Ένωση εκφράζει την ικανοποίησή της για τις πρώτες εργασίες της ευρωπαϊκής αποστολής παρακολούθησης των εκλογών, καθώς και για την υποδοχή της οποίας έτυχε από τις αρχές της Γουατεμάλας. Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα εξακολουθήσει να παρακολουθεί με προσοχή την κατάσταση.
-